

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721202041
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3721202041.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a členov JUDr. Ivety Anderlovej a Mgr. Mareka Anovčina vo veci manželky P. U., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/XX, XXX XX U., zastúpenej JUDr. Zuzanou Tomášovou, advokátkou so sídlom Železničná 90/12, 017 01 Považská Bystrica a manžela T. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/XX, XXX XX U., zastúpeného spoločnosťou Emeritus s.r.o., so sídlom 913 25 Bobot 176, IČO 51 123 592, o rozvod manželstva, o odvolaní manžela proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 07. februára 2022, č. k. 14Pc/9/2021-25 takto

rozhodol:

- I. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie manželstvo manželky P. U., rod. L., nar. XX.XX.XXXX a manžela T. U., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v Púchove, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Púchov vo zväzku 12, ročník 2008, na strane XXX, pod poradovým číslom XX, rozviedol a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že manželka sa podaným návrhom domáhala rozvodu jej manželstva. Problémom v manželstve bol jej syn, ktorý sa správal nevhodne až problematcky, z čoho často vznikala nervozita a aj konflikty. Ich vzťah narušovalo aj to, že manžel pracoval v Českej republike a domov chodil raz za 6-8 týždňov, čo dosť vplývalo na ich vzťah a intímny život. Tento spôsob spoluzitia a práce bol nevyhnutný, nakoľko manžel mal po vstupe do manželstva dlhy, ktoré musel splácať (takmer všetky finančné prostriedky z ČR použil na splatenie dlhov) a ona zo svojich peňazí uhrádzala všetky náklady súvisiace s bývaním, starostlivosť o domácnosť a celú rodinu. Neskôr manžel zmenil dobu práce a z ČR sa vracal domov na víkendy. V posledných rokoch manželstva sa k nej manžel správal nevhodne, keď sa správal dôverne k iným ženám, čím ju urážal a spôsoboval v nej smútok a niekedy aj žiarlivosť; toto správanie nebolo ojedinelé a postupne sa stalo bežnou normou. Začala sa vyhýbať spoločným stretnutiam s priateľmi a známymi spoločne so svojim manželom a s manželom sa začali odcudzovať. Začala manželovi nedôverovať a prestala mať manžela rada. V roku 2021 stretla iného muža, ku ktorému cíti blízkosť a citovú náklonnosť. Je presvedčená, že nie je možné obnoviť spoluzitie. Konflikty, ktoré mali, končili niekedy potýčkami fyzického charakteru, čo neskôr vyhodnotila, ako vážnu hrozbu a nechce takto žiť; v máji 2021 sa odsťahovala od manžela do domu jej priateľa v Beluši, kde aj v súčasnosti býva. Vec právne posúdil podľa ust. § 23 ods. 1 Zákona o rodine.

2. Súd prvej inštancie považoval skutkové tvrdenie, že manželia spolu nežijú od mája 2021, že manželia sa naposledy intímne stýkali pred rokom, že aj pred týmto jedným rokom nebol sexuálny život manželov dobrý a že manželka dala manželovi facku za nesporné. Medzi manželmi bolo nesporné, že

manželka nadviazala intímny vzťah s iným mužom, že manželia sa intímne nestýkajú už od februára 2021, že ich sexuálny život bol neuspokojivý aj pred februárom 2021, že v spoločnej domácnosti nežijú od mája 2021 a že manželka dala manželovi facku. Tieto nesporné skutočnosti (najmä to, že manželka nadviazala intímny vzťah s iným mužom a že manželia už nežijú v spoločnej domácnosti) sú však podľa názoru súdu objektívnym prejavom toho, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené; súd preto manželstvo účastníkov rozviedol. Súd pritom prihliadol aj na to, že manželka jednoznačne prejavila neochotu spolužitie obnoviť (a je teda zrejmé, že vzťahy manželov sú rozvrátené aj trvalo) a že manželstvo účastníkov neplní ani svoje funkcie - a to ani sociálnu (sotva možno označiť za harmonické také manželstvo, v ktorom manželka vyfacká manžela a v ktorom v dôsledku útokov manželky vyhľadá manžel psychologickú a neskôr aj psychiatrickú pomoc), ani ekonomickú (manželia už spolu nežijú a teda zjavne ani spolu nehospodária) a ani biologickú (manželia sa už intímne nestýkajú). Pokiaľ advokát manžela uviedol, že sa nemožno opierať o pocity, súd sa s týmto názorom nestotožnil. Manželstvo totiž nie je výlučne právny inštitút, ale pre existenciu manželstva sú rozhodujúce práve city. Preto je dôležitá aj púha subjektívna obava manželky, že by jej manžel mohol niečo mať s inou ženou, nakoľko táto obava je spôsobilá v subjektívnom prežívaní manželky spôsobiť psychickú traumu, ktorá nakoniec vyústi do citového ochladnutia manželky - k čomu v súdnej veci nepochybne došlo (viď vyjadrenie manželky na pojednávaní, že voči manželovi už nemá žiadne pocity a že tento pre ňu už nič neznamená). V prípadoch, ak manželia nemajú iný dôvod na zotrvanie v manželstve potom samotná neexistencia citu lásky je dostatočným dôvodom aj na vyvodenie právnej konzekvencie v podobe rozvodu manželstva. V súvislosti s citmi sa však žiada poukázať aj na iný aspekt súdnej veci - a to na tú skutočnosť, že ani manžel nepodnikol žiadne pozitívne kroky, ktoré by mohli viesť k „utraseniu“ vzťahu a teda možno sa nazdávať, že ani manžel už nemá opravdivý záujem o zachovanie manželstva. Pokiaľ ide o to, kto zapríčinil rozvrat manželstva, manželka nenavrhol žiadne dôkazy spôsobilé preukázať, že manžel sa správal dôverne k iným ženám, čím spôsobil citové ochladnutie manželky. Súd preto dospel k záveru, že dôvod rozvratu manželstva bol iný - a to také citové ochladnutie manželky, ktoré nebolo spôsobené manželom. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie manžel. Uviedol, že manželka v podanej žalobe neuviedla konkrétne skutočnosti, nešpecifikovala dlhodobé nezhody či konflikty, ktoré by odôvodňovali návrh na rozvod manželstva. Až dodatočne na nariadenom pojednávaní manželka uviedla niektoré okolnosti, ktoré však nepreukázala. Zdôraznil, že žaloba je tým substrátom, z ktorého je súd povinný vychádzať a kde sú sústredené všetky skutkové okolnosti, tieto medzere nemôže súd dopĺňať v rámci vykonaného dokazovania. Vo veci nebolo vykonané žiadne dokazovanie, boli tu iba tvrdenia strán. Manželka nenavrhol žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení a nenavrhol ani zmenu žaloby vo vzťahu k neskorším v žalobe neuvedeným tvrdeniam. Súd zmenu žaloby ani nemohol pripustiť a za tejto situácie mal preto rozhodovať iba v intenciách žaloby. Manželka v žalobe tvrdí, že počas manželstva nemala s manželom žiadne závažné problémy, všeobecne konštatovala, že manžel sa k nej správal nevhodne, urážal ju a vyvolával v nej žiarlivosť tým spôsobom, že k iným ženám sa správal dôverne. Manžel danú okolnosť poprel a keďže sa jedná o negatívnu dôkaznú okolnosť, ktorú nemôže manžel preukázať, bolo na manželke, aby predložila dôkaz o svojom tvrdení. Manželka je extrémne žiarlivá a je to jej zásadný povahový rys. Manžel sa vyhýbal akýmkoľvek spoločenským akciám a stretnutiam len preto, aby sa vyhol jej žiarlivostným výčitkám a scénam. Ak manželka aj súhlasila a spoločenskej akcii sa zúčastnili, manžel sa vyhýbal pohľadom na cudzie ženy, aby mu manželka nič nevyčítala, nekričala, nenadávala a dokonca fyzicky na manžela nezaútočila, čo sa viackrát aj stalo. Útoky manželky na manžela viedli až k tomu, že manžel bol nútený vyhľadať odbornú pomoc psychológa i psychiatra. Spoločenským akciám sa vyhýbal manžel najmä z dôvodu, že chcel kludne žiť. Tvrdenia manželky, že táto skutková okolnosť mala podstatný vplyv na rozpad manželstva, žiadnym spôsobom nepreukázala. Žiaden rozvrat manželstva nie je, sú tu len bežné nedorozumenia. Manželka sa v februári 2021 zoznámila s T. K. z Q. a v máji 2021 odišla k nemu. Zo spoločnej domácnosti sa neodšťahovala, nakoľko všetky osobné veci má naďalej v byte a do bytu každý týždeň prichádza. Manželia sa od februára 2021 intímne nestýkajú, nežijú v spoločnej domácnosti a manželka dala manželovi facku, tieto skutočnosti však nie sú postačujúce pre rozvod manželstva. Rozpory v manželstve a ich riešenie manželstvo len posilňujú. Všetko je vo vývoji, aj manželské vzťahy, boj názorov. Dôležité je, aby nešlo o boj zničujúci. V zmysle ust. § 23 ods. 1 Zákona o rodine musia byť vzťahy vážne a trvalo narušené. Z dôvodov rozhodnutia vôbec nie je zrejmé, z akých konkrétnych okolností súd vyvodil záver, že vzťahy sú narušené vážne a súčasne sú aj trvalo rozvrátené. Sú tu aj ďalšie dve podmienky, ktoré zákon k možnosti rozvodu vyžaduje a to, že manželstvo už nemôže plniť svoj účel a že od manželov nemožno očakávať obnovenie spolužitia. Nie je zrejmé, z akých faktov súd vychádzal,

keď uviedol, že tieto podmienky sú splnené. Poukázal na ust. § 220 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozhodnutia ako i nález Ústavného súdu SR III. US 36/2010 zo dňa 4.5.2010, keď jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu je povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a voje rozhodnutie náležite odôvodniť. Skutočnosť, že manželka je manželovi t. č. asi neverná, je jej manžel ochotný odpustiť, keď ide len o exces zo strany manželky. Podľa názoru manžela nie je postačujúce len jednostranné tvrdenie manželky o trvalom rozvrátení manželstva. Súdna prax disponuje rozsudkami, v ktorých konaniach obaja manželia súhlasili s rozvodom, teda obaja tvrdili, že ich vzťahy sú trvalo rozvrátené a súd ich manželstvo nezrušil, keďže absentovali dôkazy a teda dôvody na zrušenie. Tvrdenia manželky, že intímny život manželov bol pred odšťahovaním manželky neuspokojivý, nie sú preukázané. Domnienku o intímnom vzťahu manželky s iným mužom súd povýšil na fakt, pričom táto okolnosť preukázaná v konaní nebola. Rovnako okolnosť, že manželka dala manželovi facku, nemôže sama o sebe ani v spojení s inými okolnosťami tvoriť skutkový záver vedúci k zrušeniu manželstva rozvodom. Súd prvej inštancie zámerne a v rozpore so zmyslom pojmu stotožnil pojem city s pojmom pocity. Pojem city povýšil na lásku a konštatoval jej absenciu v danom manželstve a teda dôvod na rozvod. Manžel tvrdil, že na vynesenie rozsudku nepostačujú pocity strán, ale musia tu byť vierohodné tvrdenia strán o skutkových okolnostiach veci a musia tu byť dôkazy o nich. V žalobe manželky však absentujú akékoľvek dôvody na rozvod manželstva. Manželka v žalobe porušila svoju povinnosť úplne, skutkovo a pravdivo popísať rozhodné skutočnosti a preukázať ich dôkazmi, manžel sa nemal v podstate ani k čomu vyjadrovať. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a návrh manželky zamietol a súčasne manželovi priznal náhradu trov prvoinštančného ako i odvolacieho konania.

4. Manželka v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu manžela uviedla, že sa stotožňuje s dokazovaním a dôvodmi, ktoré viedli súd k vyhovneniu návrhu o rozvod manželstva. Poukázala na odvolanie manžela, v ktorom je opísaný spôsob spolužitia a komunikácie a je potvrdením dôvodov uvedených manželkou v návrhu, že manželstvo je v súčasnej dobe nefunkčné, formálne a najmä konfliktné bez akejkoľvek perspektívy, teda hlboko a trvale rozvrátené. Manželka zotrváva na svojich tvrdeniach a dôvodoch odcudzenia, manžela prestala mať úplne rada, má k nemu negatívny vzťah, ktorý vyústil v opustenie domácnosti ako i v rozhodnutí ukončiť manželstvo, ktoré je pre manželku len trápením a obťažou. Manželka začala žiť vo vzťahu, ktorý ju napína, spôsobuje jej pozitívne pocity, radosť a harmóniu. K manželovi nemá manželka pozitívny vzťah, nový vzťah je pre ňu absolútnou prioritou a nepochybuje o tom, že v budúcnosti sa tento vzťah môže premeniť na manželstvo. Súdu na pojednávaní, nakoľko rešpektovala zásadu ústnosti, na rozdiel od manžela, opísala spôsob spolužitia a okolnosti, ktoré ju viedli k ukončeniu spolužitia a vyústenia do odcudzenia a následného podania návrhu na súd. Tvrdenia manžela v odvolaní sú prekrútené, čo je však v súčasnej dobe pre manželku nepodstatné, pretože manželstvo a spolužitie považuje za uzavretú kapitolu života a za žiadnych okolností neobnoví spolužitie a ani domácnosť s manželom. Manželka sa priznala, že v minulosti bola účastníčkou fyzického kontaktu s manželom a takejto udalosti by sa už nikdy nechcela dožiť a aj táto skúsenosť ju utvrdila, že musí ukončiť takýto vzťah. Reálne dôvody rozvodu manželstva sú dané, manželka žije v inom vzťahu, s iným mužom a súčasné manželstvo už nie je žiadnym reálnym zväzkom, iba formálnym, čo nie je účelom manželstva. Manžel chce zotrvať v takomto formálnom manželstve len z dôvodu, aby nenastalo následné vyporiadanie BSM, pretože túto okolnosť jej v minulosti uvádzal po konfliktoch a súčasné konanie tieto tvrdenia len potvrdzujú. Žiada, aby odvolací súd preskúmal všetky dôvody podaného návrhu a aj okolnosti uvádzané na pojednávaní, dôvody odvolania a vo veci rozhodol tak, že odvolanie manžela odmietne ako nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie potvrdí.

5. Ďalšie vyjadrenia strany sporu nepodali.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), prihliadnuc i na prípadné vady konania (§ 67 CMP) a po jeho preskúmaní dospel k záveru, že toto je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť, pričom podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia.

7. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s ust. § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého

súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a existenciu takejto vady odvolateľ ani netvrdil.

8. Odvolateľ namietal nedostatočne zistený skutkový stav veci ako i nesprávne právne posúdenie, keď nie je splnený zákonný predpoklad v zmysle ust. § 23 a nasl. Zákona o rodine na rozvod manželstva ako i nedostatočne odôvodnené a presvedčivé rozhodnutie súdu prvej inštancie.

9. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

10. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. V ďalšom sa odvolací súd vzhľadom na odvoláciu námietku manžela, týkajúcu sa ním tvrdeného nedostatočného, arbitrárneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia zaoberal tiež tým, či postupom súdu prvej inštancie nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil účastníkom uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (odvolací dôvod uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP).

12. Dôvodom zakladajúcim zrušenie rozhodnutia podľa zákonného ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, vo väzbe na vyššie uvedený odvolací dôvod (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkom odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané im za účelom zabezpečenia účinnej ochrany ich práv. O takúto vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a postupom odňal stranám procesné práva, ktoré im právny poriadok priznáva, k porušeniu ktorého práva dochádza vo výnimočnom prípade tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia.

13. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, ale za tzv. inú vadu konania, (viď R 111/1998). Výkladom toho, či nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom, následkom zistenia ktorej je zrušujúce rozhodnutie, resp. či ide len o tzv. inú vadu konania, sa zaoberalo Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí konanom dňa 3. decembra 2015 a prijalo stanovisko, ktoré je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“, vychádzajúc z ktorého teda len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá dôvod na odvolanie spočívajúci v porušení práva na spravodlivý proces (predtým v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom) uvedeným v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, inak ide o tzv. inú vadu konania (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), v súvislosti s čím je potrebné vždy skúmať mieru (intenzitu) nepreskúmateľnosti, ktorou táto vada poškodí účastníka konania na jeho ústavných právach, teda v každej konkrétnej veci individuálne zodpovedať otázku, do akej miery možno nepreskúmateľnosť rozhodnutia posudzovať ako tzv. inú vadu a do akej miery ho možno posudzovať ho ako odňatie možnosti konať pred súdom, resp. porušenie práva na spravodlivý proces.

14. Odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je teda nesporne súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR, avšak len v situácii, keď z odôvodnenia rozhodnutia nemožno zistiť dôvody, pre ktoré bolo (ne)vyhovené uplatnenému nároku, čím je pre účastníkov veľmi obtiažne pochopiť takéto rozhodnutie, nemožno

vylúčiť, že rozhodnutie, z ktorého nie je možné aspoň v základných rysoch zistiť, akými úvahami sa súd pri formulovaní výroku spravoval, treba považovať za nepreskúmateľné. Takéto rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

15. Preskúmaním obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd nevzhladol dôvodnosť uplatnenej odvolacej námietky z hľadiska vyššie uvedeného odvolacieho dôvodu. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami toho - ktorého účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03 či sp. zn. III. ÚS 60/04), čo plne dopadá tiež na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (napr. Georgídias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní, rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu, preto len ak by súd v odôvodnení nereagoval na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú v konkrétnostiach účastníkom, bolo by potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti. Stačí teda, aby reagoval súd na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B).

16. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dal odpoveď na všetky zásadné právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany a obrany proti nej. Odôvodnenie rozhodnutia obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, spĺňa vyššie uvedené požiadavky a tvorí dostatočný podklad pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní, pričom odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli neodôvodnené. Skutočnosť, že odvolateľ sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže samo o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, či arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Poukaz odvolateľa na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. III.ÚS 36/2010 zo dňa 4.5.2010 nie je možné aplikovať na danú vec, keď v predmetnej veci ide o rozvod manželstva a ústavný súd posudzoval naplnenie ust. čl. 46 a nasl. Ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k uplatnenému nároku vyplývajúceho z pracovného práva a to nárok na náhrady mzdy v súvislosti s neplatným okamžitým skončením pracovného pomeru.

17. Napadnutým rozhodnutím súd prvej inštancie manželstvo účastníkov v zmysle ust. § 23 ods. 1 Zákona o rodine rozviedol keď uzavrel, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené, manželka nadviazala intímny vzťah s iným mužom, manželia sa intímne nestýkajú od februára 2021, pričom sexuálny život bol neuspokojivý aj pred februárom 2021. Manželka nežijú v spoločnej domácnosti od mája 2021 a manželka dala manželovi facku. Prihliadol aj na skutočnosť, že manželka prejavila jednoznačne nechotu obnoviť spolužitie. Manželstvo si neplní sociálnu, ekonomickú či biologickú funkciu, došlo k citovému ochladeniu zo strany manželky a ani manžel nepodnikol žiadne pozitívne kroky na urovanie vzťahov.

18. Odvolateľ namietal nenaplnenie zákonných predpokladov pre rozvod manželstva tvrdiac, že manželka poukázala len na všeobecné dlhodobé nezhody a konflikty, súd prvej inštancie vychádzal len z tvrdení strán bez vykonania dokazovania a žiaden rozvrat manželstva nie je daný. Namietal, že manželka v žalobe len všeobecne poukázala na rozpad manželstva a nie je možné prihliadať na výpoveď manželky na pojednávaní, keď skutkové okolnosti mala manželka uviesť v žalobe. Súd prvej inštancie mal pripustiť zmenu žaloby, keď manželka uviedla nové skutkové okolnosti. Manžel s rozvodom nesúhlasí a nevera manželky, resp. fyzické ataky zo strany manželky voči manželovi nie sú tak závažné, aby boli dôvodom rozvodu manželstva.

19. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností majúcich pôvod v obsahu spisového materiálu, odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti podaného odvolania, keďže je dostatočne zrejmé, že právne závery o naplnení hmotnoprávných predpokladov na rozvod manželstva účastníkov založil súd prvej inštancie na konkrétnych ustanoveniach právnych predpisov a skutkovo dovodil z konkrétnych zistení, ktoré majú pôvod v dostatočne vykonanom dokazovaní, za jeho správneho vyhodnotenia v zmysle zásad uvedených v ust. § 191 CSP. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne odôvodnil v

súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach na tieto poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre účastníkov známe fakty spolu so správnou citáciou právnych predpisov.

20. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie a s prihliadnutím na obsah odvolania, uvádza odvolací súd nasledovné:

21. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie nepochybne vyplynulo, že manželstvo účastníkov trvajúce od roku 2008, z ktorého maloleté deti nepochádzajú, od doby posledného odchodu manželky zo spoločnej domácnosti (v máji 2021), je len formálne a nefunkčné, ktorému odchodu predchádzali dlhodobou narušené vzťahy.

22. Ustanovenie § 23 Zákona o rodine vymedzuje podmienky, splnenie ktorých má za následok opodstatnenosť záveru o existencii dôvodov pre jeho rozvod. Vychádzajúc z neho, vzťahy medzi manželmi musia byť tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Je v právomoci súdu, aby posúdil vážnosť rozvratu medzi manželmi so zreteľom na ich celkové správanie sa, a to z hľadiska účelu manželstva biologickej, výchovnej, hospodárskej, funkcie vzájomnej pomoci, ktoré všetky vytvárajú zdravé rodinné prostredie. Prechodný a krátkodobý nesúlad medzi manželmi nemôže byť dôvodom na rozvod manželstva.

23. V preskúmvanej veci sa odvolací súd plne identifikuje so záverom súdu prvej inštancie, založenom na výsledkoch vykonaného dokazovania, že v prípade účastníkov sú splnené hmotnoprávne podmienky dané zákonom pre rozvod, keďže pre vážnosť narušenia manželských vzťahov a trvalosť ich rozvratu, si manželstvo nemôže plniť svoj účel, teda nemôže vytvárať harmonické a trvalé životné spoločenstvo, pretože za jednoznačne verbalizovaného, kategoricky odmietavého postoja manželky k ďalšiemu pretrvávaniu toho času nepochybne len formálneho zväzku, nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Otázka trvalého rozvratu musí byť posudzovaná v každom jednotlivom prípade individuálne a nie je stanovená doba, bez uplynutia ktorej by konštatovanie v trvalom rozvrate nebolo možné. Podstatné je, či trvalý rozvrat manželských vzťahov nastal alebo nie. V tomto smere súd prvej inštancie zdôraznil, že intímny život manželov bol neuspokojivý, manželka nadviazala intímny vzťah s iným mužom, manželstvo si neplní ani jednu zo svojich funkcií /sociálnu, ekonomickú, intímnu/ a v dôsledku útokov manželky manžel vyhľadal aj psychologickú pomoc. Zdôraznil subjektívnu obavu manželky, že by jej manžel mohol mať niečo s inou ženou, čo vyústilo do citového ochladenia manželky a neexistencia citu lásky je dostatočným dôvodom na vyvodenie právnej konzekvencie v podobe rozvodu manželstva.

24. Pokiaľ za týchto okolností súd prvej inštancie vyhovel návrhu na rozvod manželstva účastníkov, rozhodol vecne správne. Ani v odvolacom konaní neboli z podaní strán sporu zaznamenané také zmeny, ktoré by boli spôsobilé viesť k odlišnému záveru, aký vo svojom rozhodnutí vyvodil súd prvej inštancie. Odvolací súd vo vzťahu k námietkam manžela uvádza nasledovné:

25. Podľa § 139 CSP, žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

26. Podľa ust. § 150 ods. 1,2 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

27. Poukaz manžela na obsah žaloby a jej nedostatočné skutkové odôvodnenie, je nedôvodný. Tak žaloba ako aj výpoveď manželky tvorí jeden celok a pokiaľ manželka na pojednávaní rozsiahlejšie uviedla skutkové okolnosti, tieto bez ďalšieho nezakladajú postup podľa ust. § 139 CSP, keď manželka podala návrh na rozvod manželstva a k zmene žaloby nedošlo. Za zmenu nemožno považovať doplnenie alebo spresnenie skutkových okolností. Pokiaľ manžel namietal, že manželka skutkové okolnosti doplnila na pojednávaní, na ktorom sa manžel nedostavil, sám sa diskvalifikoval a nevyužil možnosť reagovať na vyjadrenia manželky. Postoj manžela v konaní deklaruje nezáujem o zachovanie manželstva za situácie, že manžel musel vyhľadať odbornú pomoc pri riešení problémov s manželkou. Manželka žije vo vzťahu s iným mužom a nemá záujem na obnovení spolužitia s manželom. Manžel v odvolaní zdôraznil, že rozpory a ich riešenie manželstvo posilňujú, všetko je vo vývoji, je to boj názorov,

niet harmónie bez rozporov, nesmie však ísť o boj zničujúci. Odvolací súd k vyššie uvedenému uvádza, že manželka fyzicky napadla manžela, žije s iným mužom a manžel riešil problémy u psychológa ako aj u psychiatra, preto nie je možné zovšeobecniť, že v danom prípade ide len o boj názor, harmóniu, ale práve naopak.

28. Manželstvo je dobrovoľným zväzkom muža a ženy, poslaním ktorého je spolužitie vo vzájomnej zhode, porozumení s cieľom vytvoriť zdravé a harmonické spoločenstvo pre všetkých, ktorých sa dotýka. Žiadneho z manželov nemožno spravodlivo prinútiť, aby v rozpore s jeho vôľou bol nútený žiť vo zväzku, ktorý ho citovo nenapĺňa, ktorý je formálny, neplniaci si svoje funkcie, teda účel, pre ktorý bolo toto spoločenstvo uzatvorením manželstva založené, ako tomu je tiež v preskúmvanej veci, rozhodne neindikuje k záveru o opodstatnenosti jeho zachovania. Manželka v podanom vyjadrení k odvolaniu zotrvala na svojom postoji a trvá na rozvoze manželstva, nemá záujem na obnovení manželského spolužitia. Manželia sú si v manželstve rovní v právach, ale aj v povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Plnenie týchto povinností nemožno nijako právne vynútiť. Ak sa však neplnia, majú za následok rozvrat manželstva, ku ktorému došlo tiež v posudzovanej veci s vyústením do jeho rozvodu, preto námietky manžela sú nedôvodné. Návrh na rozvod manželstva nebol zo strany manželky impulzívnym konaním, ale uváženým a premysleným riešením pretrvávajúcich okolností. Sama manželka priznala fyzický útok na manžela, čo je veľmi závažná skutočnosť pre manželské spolužitie, ktoré v danom prípade nie je v záujme ani jedného z manželov.

29. V zmysle § 1 ods. 1 Zákona o rodine, je manželstvo zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom, pričom účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo. So zreteľom na obsah uvedeného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ uzavretie manželstva je prejavom dobrovoľného a slobodného rozhodnutia manželov a to s vedomým vytvorenia rodiny vyznačujúcej sa jednak atribútom trvalosti založeného spoločenstva a na druhej strane i jeho harmonického fungovania, potom uvedené aspekty by mali v manželstve pretrvávať po celý čas jeho existencie. Pokiaľ u existujúceho manželstva vývoj vzťahov medzi členmi tohto partnerského vzťahu spôsobí, že pôvodný účel, pre ktorý bolo manželstvo uzavreté, sa vytratil a dôvody pre dobrovoľné a slobodné zotrvávanie v manželskom zväzku pominuli, neexistuje rozumný dôvod takýto formálny vzťah zachovávať. V prejednávanej veci tak, ako už vyššie uviedol odvolací súd ako aj súd prvej inštancie, niet pochyb a táto skutková okolnosť vyplýva z vykonaného dokazovania, že došlo k citovému ochladeniu manželky k svojmu manželovi, pričom manželka je pevne rozhodnutá nezotrvať viac v tomto manželstve a na tomto závere nemôže nič zmeniť ani tá skutočnosť, že manžel je ochotný manželke nevere odpustiť a že existuje možnosť pre obnovu manželstva.

30. Ďalšia odvolacia námietka odvolateľa, že súd nemal za preukázanú skutočnosť o intímnom vzťahu manželky s iným mužom, je celkom zjavne nedôvodná. Ako vyplýva z obsahu spisu a výpovede manželky, manželka sama uviedla, že má intímnu známosť s iným mužom, táto známosť doposiaľ trvá, manželka žije s iným mužom v spoločnej domácnosti a v budúcnosti má záujem s týmto mužom uzatvoriť manželstvo. A navyše skutočnosť, že manželka býva s iným mužom potvrdil aj sám manžel, preto nie je potrebné túto skutkovú okolnosť preukazovať, keď vychádza zo zhodných tvrdení strán sporu. Je potrebné zdôrazniť aj postoj manželky vo vzťahu k svojmu manželovi, ktorá v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu manžela uviedla, že k manželovi nemá pozitívny vzťah, nový vzťah je pre ňu absolútnou prioritou, manželstvo a spolužitie považuje za uzavretú kapitolu života a za žiadnych okolností neobnoví spolužitie a ani domácnosť s manželom. Preto vykonanie ďalšieho dokazovania tak, ako to uvádzal odvolateľ, na ním navrhované tvrdenia manželky, je bezpredmetná.

31. Odvolacie námietky odvolateľa nie sú tak spôsobilé k odlišnému rozhodnutiu vo veci.

32. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, za použitia ust. § 387 ods. 1 CSP.

33. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

34. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

35. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

36. S poukazom na vyššie uvedené teoretické východiská, o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP.

37. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Trenčín pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).